Sygn. akt VI Ca 419/16

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lipca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze VI Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Marek Witczak (spr .)

Sędziowie: SSO Arkadiusz Opala, SSO Walenty Młodzianowski

Protokolant: Magdalena Jaworska- Gontowiuk

po rozpoznaniu w dniu 7 lipca 2016 roku w Zielonej Górze

na rozprawie

sprawy z wniosku B. K.

z udziałem A. K.

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji wnioskodawczyni

od postanowienia Sądu Rejonowego w Świebodzinie

z dnia 15 lutego 2016 r., w sprawie sygn. akt I Ns 899/10

postanawia:

1. ***oddalić apelację***

2. ***oddalić wniosek uczestnika postępowania o zasądzenie od wnioskodawczyni zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.***

SSO A. O. SSO M. W. SSO W. M.

Sygn. akt VI Ca 419/16

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni B. K. wniosła o dokonanie podziału majątku wspólnego zgromadzonego w trakcie trwania związku małżeńskiego z uczestnikiem postępowania A. K. i ustalenie, że w skład tego majątku wchodzą: przedsiębiorstwo w rozumieniu art. $55^{(1)}$ k.c. prowadzone przez uczestnika pod firmą Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą w S. o szacunkowej wartości 600.000 zł (pkt 1); udział ½ w nieruchomości położonej w S. przy ul. (...), stanowiącej pięć budynków magazynowych o łącznej powierzchni 1.473,50 $m^{(2)}$ o szacunkowej wartości 600.000 zł (pkt 2); nakłady poczynione na nieruchomość położoną w D. przy ul. (...) w wysokości 400.000 zł (pkt 3) oraz środki zgormadzone na rachunku bankowym prowadzonym przez (...) Oddział w S. (pkt 4). Wnioskodawczyni domagała się przyznania na wyłączną własność uczestnika postępowania składników w punktach 1, 2 i 4 oraz zasądzenie na jej rzecz kwoty 400.000 zł tytułem wyrównania udziałów.

Uczestnik postępowania A. K. w odpowiedzi na wniosek wskazał, że wartość przedsiębiorstwa wynosi 3.500 zł, wartość udziału ½ we współwłasności nieruchomości położonej w S. – 30.000 zł, nakłady na nieruchomość położoną w D.

– 600.000 zł. Ponadto uczestnik wskazał że w skład majątku wspólnego stron wchodzą ruchomości (wyposażenie domu – k.28). Uczestnik wniósł o dokonanie podziału majątku przez przyznanie mu składników zaproponowanych przez wnioskodawczynię oraz część ruchomości o łącznej wartości 618.300 zł z jednoczesnym zasądzeniem od wnioskodawczyni na jego rzecz kwoty 292.400 zł.

Na rozprawie w dniu 9 listopada 2011 r. strony zgodnie wniosły o wyłączenie z podziału majątku telewizorów ujętych w odpowiedzi na wniosek (k.125), zaś na rozprawie w dniu 12 lutego 2016 r. uczestnik postępowania w całości cofnął swe żądanie dokonania podziału majątku w zakresie ruchomości (k. 663).

Postanowieniem z dnia 15 lutego 2016 r., wydanym w sprawie sygn. akt I Ns 899/10, Sąd Rejonowy w Świebodzinie w punkcie I ustalił, że w skład majątku wspólnego wnioskodawczyni B. K. i uczestnika postępowania A. K. wchodzą:

1. zorganizowany zespół składników majątkowych przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej pod nazwą Przedsiębiorstwo (...) w S. – o wartości 269.346,16 zł,

2. udział ½ w użytkowaniu wieczystym gruntu oraz własności budynków – działka nr (...) położona w S. ul. (...) dla której Sąd Rejonowy w Świebodzinie Zamiejscowy VII Wydział Ksiąg Wieczystych w S. prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) – o wartości 117.500 zł,

3. nakłady w postaci wzniesienia budynku mieszkalnego jednorodzinnego na nieruchomości położonej w D. gmina Z., działka nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Zielonej Górze prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) – o wartości 670.000 zł.

Sąd dokonał podziału majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika postępowania w ten sposób, że składniki opisane w punkcie I podpunkty 1 i 2 o łącznej wartości 386.846,16 zł przyznał uczestnikowi postępowania, a składnik opisany w punkcie I podpunkt 3 o wartości 670.000 zł przyznał wnioskodawczyni (pkt II). Nadto sąd zasądził od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika postępowania kwotę 283.153,84 zł tytułem dopłaty ustalając termin uiszczenia tej kwoty na 6 (sześć) miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia (pkt III); ustalił, że wnioskodawczyni i uczestnik postępowania ponoszą koszty związane ze swoim udziałem w sprawie (pkt IV) oraz nakazał ściągnąć od uczestnika postępowania na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Świebodzinie kwotę 6.662,46 zł tytułem wydatków na opinię biegłego poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa (pkt V).

W uzasadnieniu postanowienia sąd I instancji ustalił, iż wnioskodawczyni B. K. i uczestnik postępowania A. K. zawarli związek małżeński w dniu 28 września 1985 r. Małżeństwo zostało rozwiązane wyrokiem Sądu Okręgowego w Zielonej Górze dnia 16 grudnia 2004 r. Wyrok uprawomocnił się z dniem 7 stycznia 2005 r.

Wnioskodawczyni jest właścicielką stanowiącej jej majątek osobisty nieruchomości – działki nr (...) położonej w D. gmina Z. , dla której Sąd Rejonowy w Zielonej Górze prowadzi księgę wieczystą KW nr (...). Na tej nieruchomości małżonkowie w czasie trwania związku małżeńskiego wznieśli budynek mieszkalny jednorodzinny. Wartość nakładów na budowę domu według stanu na dzień 7 stycznia 2005 r. wynosi 670.000 zł.

Uczestnik postępowania prowadził działalność gospodarczą w ramach spółki cywilnej wraz z bratem Z. K. pod nazwą PW (...) s.c. (...). W ramach tejże działalności wspólnicy nabyli prawo użytkowania wieczystego gruntu zabudowanego budynkami magazynowymi położonego w S. (...) dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w Świebodzinie prowadzi księgę wieczystą KW nr (...). Po rozwiązaniu spółki od dnia 10 sierpnia 1995 r. uczestnik postępowania rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej pod nazwą Przedsiębiorstwo (...) w S.. Miejscem wykonywania działalności jest S. ul. (...)

Wartość udziału ½ w użytkowaniu wieczystym powyższej nieruchomości i współwłasności budynków, jaka weszła do majątku wspólnego stron po rozwiązaniu umowy spółki, wynosi 117.500 zł.

Wartość przedsiębiorstwa rozumianego jako zespół składników materialnych i niematerialnych przeznaczonych do prowadzenia przez uczestnika postępowania działalności gospodarczej według stanu na dzień 7 stycznia 2005 r. wynosi 269.346,16 zł.

Następnie Sąd Rejonowy przywołał art.31 k.r.o., art. 33 k.r.o., art. 43 § 1, 2 i 3 k.r.o. oraz odniósł się do sposobu dokonania podziału majątku wnioskodawczyni i uczestnika postępowania. Odnośnie środków zgromadzonych na rachunku bankowym sąd podkreślił, iż w toku postępowania wnioskodawczyni nie przedstawiła żadnego dokumentu na okoliczność wysokości tych środków, ani też nie wnioskowała o to, aby sąd wystąpił o stosowne zaświadczenie.

Sąd wskazał, iż uczestnik postępowania w odpowiedzi na wniosek domagał się przeprowadzenia podziału także w zakresie ruchomości, jednak w tym zakresie cofnął żądanie. W zakresie pozostałych składników majątkowych, wobec braku zgody co do ich wartości, sąd dopuścił dowód z opinii biegłych z zakresu szacowania nieruchomości raz ekonomii.

Sąd przywołał opinię biegłej z zakresu ekonomii i wskazał, iż dokonała ona wyceny przedsiębiorstwa uczestnika postępowania rozumianego jako zespół składników materialnych i niematerialnych przeznaczonych do prowadzenia przez uczestnika postępowania działalności gospodarczej według stanu na dzień 7 stycznia 2005 r. (data ustania wspólności majątkowej stron). Wartość ta wynosi 269.346,16 zł (k. 312-356). Co do tej opinii strony nie miały żadnych zastrzeżeń, sąd również nie znalazł powodów, aby rzetelność i wiarygodność tej opinii zakwestionować.

Sąd wskazał, że po doręczeniu zainteresowanym odpisów opinii biegłego H. M. w przedmiocie ustalenia wartości nakładów polegających na wzniesieniu budynku mieszkalnego na gruncie wnioskodawczyni oraz wycenie prawa wieczystego użytkowania gruntu i własności budynków, w których uczestnik prowadzi działalność gospodarczą, żadne z nich nie zgłosiło zastrzeżeń, co zostało wyrażone wprost w pismach procesowych pełnomocników (k.303 i 305).

Następnie sąd stwierdził, iż w listopadzie 2014 r., a zatem po upływie 7 miesięcy od zapoznania się z opiniami biegłego, wnioskodawczyni zakwestionowała opinie biegłego M. (pismo procesowe z dnia 19 listopada 2014r - k.403-404). Uprzednio wnioskodawczyni wypowiedziała pełnomocnictwo poprzedniemu pełnomocnikowi i ustanowiła kolejnego pełnomocnika. W piśmie procesowym z dnia 19 listopada 2014 r. wnioskodawczyni przedstawiła szereg zarzutów do opinii biegłego, w tym do sposobu przeprowadzenia oględzin nieruchomości w S. , a nadto wniosła o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego zarzucając opiniom biegłego M. nierzetelność. Wnioskodawczyni złożyła także do akt prywatną opinię sporządzoną na jej zlecenie przez rzeczoznawcę majątkowego.

Sąd dopuścił zawnioskowany przez wnioskodawczynię dowód z zeznań świadka Z. K. celem ustalenia przebiegu oględzin nieruchomości oraz doręczył biegłemu odpis pisma procesowego wnioskodawczyni celem ustosunkowania się do zarzutów.

Świadek Z. K. nie podał żadnych konkretnych informacji dotyczących przebiegu oględzin, widział biegłego, ale nie wiedział jak długo biegły przebywał na terenie nieruchomości (k.593).

Biegły H. M. w obszernej i szczegółowej opinii uzupełniającej ustosunkował się do zarzutów wnioskodawczyni (k.599-606). Zadaniem sądu, wbrew twierdzeniom wnioskodawczyni zawartych w piśmie z dnia 1 kwietnia 2015 r. (k.613-614), biegły ustosunkował się merytorycznie do zarzutów. W piśmie tym został zawarty wniosek, aby biegły (należy rozumieć przez to stwierdzenie innego biegłego, o którego powołanie wnioskuje się) podał także wartość działki położonej w D.. Wniosek ten należy uznać za chybiony, skoro działka nie jest przedmiotem podziału albowiem nie stanowi majątku wspólnego.

W ocenie sądu opinie biegłego M. wraz z opinią uzupełniającą są logiczne, nie zawierają błędów i pozwalają w sposób przejrzysty prześledzić tok rozumowania biegłego. Sąd podkreślił, że zasadniczy zarzut podniesiony przez wnioskodawczynię, a mianowicie dokonanie wyboru odmiennych metod wyceny dwóch nieruchomości nie daje się pogodzić z treścią art. 154 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r o gospodarce nieruchomościami, na co zwrócił uwagę także

biegły (k. 601). Postanowieniem z dnia 14 lipca 2015 r. sąd dopuścił dowód z opinii uzupełniającej na podstawie art.156 ust.4 powołanej ustawy. Opinia została sporządzona i wpłynęła do akt sprawy w dniu 3 września 2015 r. (k.630-638).

Wnioskodawczyni w piśmie z dnia 18 stycznia 2016 r. w dalszym ciągu wnioskowała o opinię kolejnego biegłego zaznaczając, że wnioskodawczyni oraz jej pełnomocnik z uwagi na to, że nie trudnią się profesjonalnym obrotem nieruchomościami nie posiadali wiedzy i z uwagi na to nie zgłosili do opinii zastrzeżeń w toku dotychczasowego postępowania, planując zmianę stanowiska z uwagi na sytuację materialną w jakiej znajduje się wnioskodawczyni, a która to wyklucza podtrzymanie wniosku w dotychczasowej formie (k.649-650). Tymczasem z oświadczenia wnioskodawczyni złożonego na rozprawie w dniu 23 stycznia 2015r wynikało, że ma zastrzeżenia do działań poprzedniego pełnomocnika, ale nie złożyła na niego skargi, bo po ustanowieniu nowego pełnomocnika uznała, że dobrze jest tak jak jest (k.592v). Trudno zatem w kontekście tych dwóch oświadczeń stwierdzić z jakich powodów wnioskodawczyni wcześniej nie zakwestionowała opinii biegłego M..

Na rozprawie w dniu 12 lutego 2016r. Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii kolejnego biegłego uznając, iż sporządzone w sprawie opnie są rzetelne, zaś wnioskodawczyni nie wykazała, że z przyczyn od niej niezależnych nie mogła złożyć zarzutów w zakreślonym terminie. Wobec cofnięcia przez uczestnika postępowania żądania ujęcia w podziale majątku ruchomości, sąd pominął dowód z przesłuchania wnioskodawczyni i uczestnika postępowania w charakterze stron.

Mając na uwadze całokształt okoliczności sprawy sąd ustalił, że w skład majątku wspólnego zainteresowanych wchodzą: zorganizowany zespół składników majątkowych przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej pod nazwą Przedsiębiorstwo (...) w S. – o wartości 269.346,16 zł (pkt 1), udział ½ w użytkowaniu wieczystym gruntu oraz własności budynków – działka nr (...) położona w S. ul. (...) dla której Sąd Rejonowy w Świebodzinie Zamiejscowy VII Wydział Ksiąg Wieczystych w S. prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) – o wartości 117.500 zł (pkt 2) oraz nakłady w postaci wzniesienia budynku mieszkalnego jednorodzinnego na nieruchomości położonej w D. gmina Z., działka nr (...), dla której Sąd Rejonowy w Zielonej Górze prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) – o wartości 670.000 zł (pkt 3).

Sąd dokonał podziału majątku wspólnego w ten sposób , że składniki opisane w punkcie I podpunkty 1 i 2 o łącznej wartości 386.846,16 zł przyznał uczestnikowi postępowania, a składnik opisany w punkcie I podpunkt 3 o wartości 670.000 zł przyznał wnioskodawczyni.

Po ogłoszeniu postanowienia wpłynęło do akt pismo procesowe wnioskodawczyni, w którym zmodyfikowała swoje stanowisko i domagała się licytacyjnej sprzedaży wszystkich składników majątkowych, względnie przyznania wszystkich składników uczestnikowi postępowania. Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że nawet gdyby pismo wnioskodawczyni wpłynęło przed zamknięciem rozprawy to i tak zawarte w nim wnioski nie mogłyby zostać uwzględnione. Po pierwsze nieruchomość położona w D. jako taka nie wchodzi do majątku wspólnego, a zatem nie jest możliwe ani przyznanie jej uczestnikowi, ani sprzedaż licytacyjna. Po drugie nie ma podstaw do zarządzania sprzedaży składników, co do których uczestnik wyraża chęć przejęcia. Ponadto sąd I instancji podkreślił, iż postępowanie w przedmiotowej sprawie toczyło się przez ponad 5 lat, a sposób podziału majątku uwzględnia w pełni żądanie samej wnioskodawczyni popierane przez cały czas trwania postępowania.

Sąd wskazał, iż łączna wartość majątku stron to 1.056.846,16 zł, udział każdego z byłych małżonków ma wartość 528.423,08 zł. Wnioskodawczyni przyznano składniki o wartości 670.000 zł, zaś uczestnikowi o wartości 386.846,16 zł. Tym samym wnioskodawczyni jest zobowiązania do uiszczenia kwoty 283.153,84 zł tytułem dopłaty na rzecz uczestnika postępowania. Sąd ustalił termin uiszczenia tej kwoty na 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia uznając, iż termin ten będzie wystarczający do zgromadzenia przez wnioskodawczynię środków.

O kosztach postępowania sąd orzekł na podstawie art.520 § 1 k.p.c.

W punkcie V postanowienia sąd orzekł o obowiązku zwrotu na rzecz Skarbu Państwa ½ kwot wypłaconych na poczet wynagrodzenia biegłych (łącznie 13.324,92 zł). Obowiązkiem tym nie obciążono wnioskodawczyni albowiem była ona zwolniona z obowiązku uiszczania zaliczek na koszty opinii biegłych. (k.677 i 694-702)

Apelację od tego postanowienia złożyła wnioskodawczyni B. K. zaskarżając je w części tj., co do jego pkt: I podpunkt 1 i 3 oraz punkt II i III w całości. Postanowieniu zarzuciła: naruszenie prawa procesowego tj. orzeczenie wykraczające poza żądanie wnioskodawczyni oraz nieuwzględnienie wniosku o przyznanie całości składników majątkowych stanowiących współwłasność stron na rzecz uczestnika postępowania (pkt 1), naruszenie prawa procesowego tj. brak zarządzenia sprzedaży licytacyjnej składnika majątku wskazanego w pkt I podpunkt 3 zaskarżonego postanowienia (pkt 2), naruszenie prawa procesowego art. 233 k.p.c. poprzez błędną ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie (pkt 3) oraz naruszenie prawa materialnego - ustawy o gospodarce nieruchomościami przez nieuwzględnienie wniosków złożonych przez wnioskodawczynię odnośnie operatów szacunkowych dotyczących wyceny wartości nieruchomości stanowiących współwłasność stron oraz poczynionych przez nie nakładów (pkt 4). Wskazując na te zarzuty wnioskodawczyni wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji (pkt 1), ewentualnie o zmianę zaskarżonego postanowienia i orzeczenie zgodnie z wnioskiem złożonym przez wnioskodawczynię w ostatnim piśmie złożonym w toku postępowania (pkt 2) oraz zasądzenie od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczyni kosztów postępowania za obie instancje (pkt 3).

W uzasadnieniu apelacji wnioskodawczyni rozwinęła argumentację na poparcie zarzutów postawionych w części wstępnej oraz złożonych wniosków. Wskazała na szereg zastrzeżeń co do przyjętej przez sąd opinii biegłego oraz na nieprawidłowości w zakresie przeprowadzonej przez biegłego przed wydaniem opinii oględzin nieruchomości położonej w S.. Wskazała również, iż składała w trakcie postępowania wniosek o powołanie w sprawie innego biegłego oraz zleciła wykonanie prywatnych opinii celem weryfikacji wartości nieruchomości zaoferowanych przez biegłego H. M.. Apelująca podniosła, iż wnosiła o podjęcie czynności nadzorczych leżących w kompetencji sądu zmierzających do wyeliminowania wątpliwości co do opisanego powyżej postępowania biegłego H. M., w szczególności o zlecenie, w trybie przepisu art. 157 ust. 3 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami, organizacji zawodowej rzeczoznawców majątkowych, oceny prawidłowości sporządzenia operatów, będących autorstwa biegłego H. M.. Wszelkie wnioski w tym zakresie zostały przez sąd I instancji zignorowane i pominięte.

Wnioskodawczyni zarzuciła również, iż sąd pominął jej stanowisko w zakresie sposobu podziału majątku. Z uwagi na stanowisko sądu I instancji w zakresie zgłaszanych przez wnioskodawczynię wątpliwości co do wartości poszczególnych nieruchomości sygnalizowała ona początkowo, a ostatecznie skutecznie, gdyż przed zamknięciem przewodu, zmieniła stanowisko co do podziału majątku wspólnego, które to stanowisko również przez sąd zostało pominięte. Wnioskodawczyni wskazywała, że nie stać jej na przejęcie majątku i spłatę uczestnika postępowania wedle wartości ustalonych w toku postępowania. Tymczasem sąd 1 instancji niejako ,.zmusił" wnioskodawczynię do tego nakładając obowiązek spłaty na rzecz uczestnika. Sąd orzekając w tym zakresie nie wziął pod uwagę możliwości zarobkowych stron, do czego był zobligowany chociażby ustalając termin spłaty. Wszystko to, w ocenie wnioskodawczyni, czyni apelację zasadną (k.704-705).

Odpowiedź na apelację złożył uczestnik postępowania A. K., który wniósł o oddalenie apelacji w całości jako oczywiście bezzasadnej (pkt 1) oraz o zasądzenie od wnioskodawczyni na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed sądem II instancji wg norm przepisanych (pkt 2).

W uzasadnieniu uczestnik postępowania odniósł się do zarzutów postawionych w apelacji wskazując na prawidłowość orzeczenia sądu I instancji. Uczestnik podkreślił, że postępowanie zainicjowane było przez wnioskodawczynię i to ona domagała się podziału, którego sposobu on nie kwestionował. Różnice stanowisk dotyczyły wyłącznie wartości udziałów. Pismo pełnomocnika wnioskodawczyni, zmieniające jej stanowisko w sprawie wraz z wnioskiem o sprzedaż licytacyjną wszystkich składników majątku wspólnego, wpłynęło po zamknięciu postępowania w sprawie i ogłoszeniu postanowienia. Nadto uczestnik wskazał, iż nieruchomość w D. stanowi własność wnioskodawczyni, nie można jej zatem sprzedać w ramach sprzedaży licytacyjnej w tym postępowaniu. Ponadto uczestnik postępowania od początku trwania postępowania wyrażał wolę przejęcia na wyłączną własność składników majątku wymienionych w pkt 1 i 2

orzeczenia sądu I Instancji z 15 lutego 2016 roku. W nieruchomości w S. uczestnik postępowania prowadzi od lat działalność gospodarczą, która jest jego jedynym źródłem utrzymania.

Z kolei odnosząc się do zarzutów apelującej dotyczących opinii biegłego H. M. podniósł, iż wnioskodawczyni powiela zarzuty, do których odniósł się zarówno uczestnik, jak i biegły. Wnioskodawczyni nie uczestniczyła w oględzinach nieruchomości położonej w S., nie spotkała się z biegłym i nie rozmawiała z nim. W ocenie uczestnika postępowania biegły dopełnił swoich obowiązków z należytą starannością. Wszystko to sprawia, że, w ocenie uczestnika, apelacja jest niezasadna, co winno skutkować jej oddaleniem. (k.721-72 i zał.).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni B. K. nie zasługuje na uwzględnienie, co skutkowało jej oddaleniem.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż apelacja nie zarzuca nieważności postępowania, którą zgodnie z art. 378 § 1 k.p.c. (mającym zastosowanie w sprawie na mocy art. 13 § 2 k.p.c.) sąd II instancji bierze z urzędu pod uwagę. Kontrola instancyjna również nie daje podstaw do takiego ustalenia. Dalszy zakres kognicji sądu odwoławczego wyznaczała zatem treść orzeczenia oraz granice zaskarżenia i zakres zarzutów podniesionych w apelacji.

W przedmiotowej sprawie sąd I instancji poczynił ustalenia faktyczne oraz wskazał na motywy prawne, jakimi kierował się wydając orzeczenie. Poczynione przez sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne sąd odwoławczy - podzielając je w całości - przyjmuje za własne, czyniąc je integralną częścią swojego uzasadnienia. Zauważyć jednak należy, iż sąd I instancji w uzasadnieniu pominął podanie pełnej podstawy prawnej, na podstawie której orzekał o podziale majątku. Dla uporządkowania zatem sprawy (zarzutu takiego nie postawiła bowiem apelująca), uzupełniając wywód sądu I instancji w tym zakresie wskazać należy przepisy mające zastosowanie w sprawie, poza wskazanymi przez Sąd Rejonowy art. 31 k.r.o., art. 33 k.r.o., art. 43 § 1, 2 i 3 k.r.o.

Po ustaniu wspólności ustawowej małżonkowie mogą dokonać podziału majątku dorobkowego w sposób zgodny lub, w braku takiej zgody, w trybie postępowania sądowego. Zgodnie z art. 46 k.r.o. w sprawach nieunormowanych w artykułach poprzedzających od chwili ustania wspólności ustawowej do majątku, który był nią objęty, jak również do podziału tego majątku, stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku. W myśl zaś art. 1035 k.c. jeżeli spadek przypada kilku spadkobiercom, do wspólności majątku spadkowego oraz do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych z zachowaniem przepisów niniejszego tytułu. Do postępowania o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, a zwłaszcza do odrębnego postępowania w sprawach wymienionych w paragrafie pierwszym stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku (art. 567 § 3 k.p.c.). Zgodnie zaś z art. 688 k.p.c. do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zniesienia współwłasności, a w szczególności art. 618 § 2 i 3 k.p.c.

W myśl art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c. skład i wartość majątku ulegającego podziałowi ustala sąd. W postanowieniu z dnia 30 stycznia 2009 r. Sąd Najwyższy stwierdził, iż zgodnie z art. 46 k.r.o. oraz art. 567 § 3 k.p.c. w sprawie o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności ustawowej sąd stosuje przepisy o dziale spadku, w tym także art. 684 k.p.c., zgodnie z którym sąd z urzędu i samodzielnie ustala skład oraz wartość majątku wspólnego ulegającego podziałowi, niezależnie od stanowiska uczestników postępowania w tym przedmiocie (II CSK 450/08, LEX 599753).

Stosownie do treści art. 211 k.c., który poprzez art. 1035 k.c. i art. 46 k.r.o. znajduje zastosowanie również w sprawie o podział majątku wspólnego, każdy ze współwłaścicieli może żądać, ażeby zniesienie współwłasności nastąpiło przez podział rzeczy wspólnej, chyba że podział byłby sprzeczny z przepisami ustawy lub ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem rzeczy albo że pociągałby za sobą istotną zmianę rzeczy lub znaczne zmniejszenie jej wartości. W myśl zaś art. 212 § 2 k.c. w zw. z art. 1035 k.c. i art. 46 k.r.o. rzecz, która nie daje się podzielić, może być przyznana stosownie do okoliczności jednemu ze współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty pozostałych albo sprzedana stosownie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego. Jeżeli ustalone zostały dopłaty lub spłaty, sąd oznaczy termin i sposób ich uiszczenia, wysokość i termin uiszczenia odsetek, a w razie potrzeby także sposób ich zabezpieczenia.

W razie rozłożenia dopłat i spłat na raty terminy ich uiszczenia nie mogą łącznie przekraczać lat dziesięciu. W wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie sąd na wniosek dłużnika może odroczyć termin zapłaty rat już wymagalnych (art. 212 § 3 k.c. w zw. z art. 1035 k.c. i art. 46 k.r.o.).

Przechodząc zaś do zarzutów postawionych w apelacji, w pierwszym rzędzie odnieść się należy do zarzutu naruszenia prawa procesowego, tj. orzeczenie przez sąd I instancji wykraczające poza żądanie wnioskodawczyni oraz nieuwzględnienie wniosku o przyznanie całości składników majątkowych stanowiących współwłasność stron na rzecz uczestnika postępowania. Sąd odwoławczy podtrzymuje w tym zakresie stanowisko sądu I instancji przedstawione w uzasadnieniu postanowienia z dnia 15 lutego 2016 r. Wniosek o zarządzenie sprzedaży licytacyjnej, ewentualnie o przyznanie na wyłączną własność uczestnika postępowania wszystkich składników majątku wpłynął już po zamknięciu przewodu sądowego i jest to bezsprzeczne (k.663-670). Nieprawidłowe jest w świetle materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie stanowisko wnioskodawczyni, iż stanowisko zmieniła przed zamknięciem przewodu sądowego. Stało się to po zamknięciu przewodu sądowego i w świetle art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. uwzględnienie powyższego wniosku byłoby nieuzasadnione. Abstrahując od powyższego, sposób wskazany przez wnioskodawczynię byłoby niemożliwy do zastosowania. Jak to słusznie wskazał sąd I instancji, nie jest możliwa sprzedaż domu w D., gdyż jest on wyłączną własnością wnioskodawczyni (odpis księgi wieczystej – k.54-56). W skład majątku wchodziły jedynie nakłady poczynione na wzniesienie na działce budynku mieszkalnego, które oczywiście nie mogą być przedmiotem sprzedaży licytacyjnej w tym postępowaniu.

Nie byłoby również słuszne sprzedawanie pozostałych składników majątkowych. Zważyć należy, iż sąd zarządza sprzedaż rzeczy, jeżeli przy zniesieniu współwłasności żaden ze współwłaścicieli nie wyraża zgody na przyznanie mu rzeczy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 1998 r., II CKN 347/98, LEX 35747). Przedsiębiorstwo (...) oraz udział ½ w użytkowaniu wieczystym gruntu i własność budynków od lat stanowi źródło utrzymania dla uczestnika postępowania, który przez całe postępowania konsekwentnie wskazywał na chęć przejęcia ww. składników majątkowych, podobnie zresztą jak wnioskodawczyni uznawała za słuszne spłatę uczestnikowi nakładów na dom. Nie zachodzi więc w sprawie sytuacja, w której należało rozważać sprzedaż składników majątkowych uczestników postępowania. Jest to w istocie prawna ostateczność wyjścia ze współwłasności, która w sprawie nie ma miejsca.

Opinie biegłych oraz wskazane przez nich wartości poszczególnych składników majątkowych były znane wnioskodawczyni od dawna. Pismami z dnia 21 kwietnia 2014 r. (k.305) oraz z dnia 18 czerwca 2014 r. (k.364) pełnomocnik wnioskodawczyni jednoznacznie stwierdził, iż nie wnosi zastrzeżeń co do opinii biegłych. Wnioskodawczyni nie wykazała, iż nie wiedziała o treści opinii – nie złożyła skargi na swego pełnomocnika i nie wskazała żadnych faktów, które byłyby jej zdaniem podstawą do uznania, iż nie wiedziała o treści opinii. Nowy pełnomocnik wnioskodawczyni wstąpił do sprawy 31 października 2014 r. Nie wiadomo, jakie były przyczyny, dla których dopiero po zamknięciu rozprawy złożony został wniosek o inny sposób podziału majątku. Wcześniej wnioskodawczyni ograniczyła się jedynie do kwestionowania opinii biegłego (wciąż powtarzając te same argumenty, kopiując je wręcz w każdym w piśmie, w tym również w apelacji – k. 403-404, k.648-651, k.704-705) oraz ponawiania wniosku o opinię innego biegłego oraz domagając się weryfikacji opinii biegłego przez organizację zawodową rzeczoznawców majątkowych. Wskazać jednak należy, iż (abstrahując już od upływu czasu pomiędzy opinią biegłego, a podnoszonymi przez wnioskodawczynię zarzutami) zdaniem doktryny i judykatury – potrzeby powołania innego biegłego nie może uzasadniać okoliczność, że opinia powołanego już biegłego jest dla strony (w jej odczuciu) niekorzystna (zob. np. wyrok SN z dnia 18 lutego 1974 r., II CR 5/74, LEX nr 7407; orzeczenie SN z dnia 22 lipca 1997 r., I CKN 174/97, niepubl.; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 1999 r., I PKN 20/99, OSNP 2000, nr 22, poz. 807; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2001 r., IV CKN 478/00, LEX 52795; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2002 r., II CKN 639/99, LEX 53135; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 11 września 2013 r., III AUa 231/13, LEX 1422416; wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 12 września 2013 r., III AUa 312/13, LEX 1381471). Stanowisko to jest w doktrynie i orzecznictwie ugruntowane i Sąd Okręgowy w pełni je podziela. Nadto zważyć należy, iż o potrzebie zewnętrznej weryfikacji operatu, o jakiej mowa w art. 157 ustawy o gospodarce nieruchomościami (j.t. Dz.U. z 2015 r. poz.1774), decyduje nie żądanie

strony, lecz powstanie po stronie organu uzasadnionych wątpliwości co do prawidłowości jego sporządzenia (zob. wyrok NSA z dnia 16 maja 2013 r., I OSK (...), LEX nr 1229022). Sąd I instancji wątpliwości takich nie miał. Opinia biegłego została uznana za dowód w sprawie, gdyż była przejrzysta, logiczna i nie zawierająca błędów, sporządzono również opinię uzupełniającą, która odnosiła się do zarzutów postawionych przez wnioskodawczynię (która powielając zarzuty do opinii biegłego nie odniosła się do twierdzeń biegłego odnoszących się do zarzutów wnioskodawczyni). Biorąc to wszystko pod uwagę, zarzut wnioskodawczyni zawarty w punkcie 1, 2 i 4 apelacji uznać należy za niezasadny.

Trudno odnieść się do kolejnego zarzutu wnioskodawczyni, tj. naruszenia art. 233 k.p.c., gdyż wnioskodawczyni nie rozwinęła go w żaden sposób i nie wskazała, na czym owo naruszenie miałoby polegać. Zauważyć można jednak, iż jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to jego ocena nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne (tak np.: wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 15 stycznia 2015 r., III AUa 529/14, LEX 1663077), a do naruszenia art.233 §1 k.p.c. mogłoby dojść tylko wówczas, gdyby apelujący wykazali uchybienie podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2005 r. III CK 314/05, LEX 172176). Tymczasem w okolicznościach przedmiotowej sprawy apelujący nie wskazali na właściwie żadne okoliczności. W ocenie zaś sądu odwoławczego nie można skutecznie zarzucić sądowi I instancji naruszenia powyższych reguł. Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe, przesłuchał świadków, dopuścił dowody z opinii biegłych. W uzasadnieniu wskazał, którym dowodom dał wiarę i w jakim stopniu, omówił również podnoszone głównie przez wnioskodawczynię zarzuty dotyczące opinii biegłego i wskazał na powody, dla których nie wziął pod uwagę wniosków wnioskodawczyni zawartych w piśmie z dnia 11 lutego 2016 r.

Biorąc powyższe pod uwagę, wobec bezzasadności apelacji - na podstawie art.385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. – apelację wnioskodawczyni oddalono, o czym orzeczono w pkt 1 postanowienia.

Sąd oddalił wniosek uczestnika postępowania o zasądzenie od wnioskodawczyni zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego (pkt 2 postanowienia). Podstawą orzeczenia w tym wypadku jest art. 520 § 1 k.p.c., zgodnie z którym każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. Sąd nie znalazł przesłanek do orzeczenia o kosztach w postępowaniu odwoławczym na zasadzie art. 520 § 2 lub 3 k.p.c. W orzecznictwie Sądu Najwyższego zgodnie przyjmuje się, że w tzw. sprawach działowych co do zasady nie zachodzi sprzeczność interesów w rozumieniu art. 520 § 2 k.p.c., niezależnie od tego, jaki dana strona zgłasza wniosek co do sposobu podziału i jakie stanowisko zajmuje w sprawie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2013 r., II CZ 28/13, LEX nr 1353173). Ponadto niezasadne byłoby uznanie, iż uczestnicy byli w różnym stopniu zainteresowani sprawą. Sąd odwoławczy zważył, iż zasada przewidziana w art. 520 § 1 k.p.c. jest nienaruszalna wtedy, gdy uczestnicy w równym stopniu są zainteresowani wynikiem postępowania lub – mimo braku tej równości – ich interesy są wspólne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2012 r., V CZ 155/11, LEX 1164757). Tak rzecz się miała w przedmiotowej sprawie. I wnioskodawczyni, i uczestnik chcieli dokonania podziału majątku, jedyną różnicą pomiędzy nimi była wartość poszczególnych składników majątku. Stąd orzeczenie o kosztach zapadło na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

Z tych wszystkich względów orzeczono, jak w części rozstrzygającej niniejszego postanowienia.

SSO A. O. SSO M. W. SSO W. M.

GŁ